

LIFE Tree Check

Jak chladit přehřátá města? Stromy a vodou

S nastupujícím létem opět přichází otázka veder, sucha, ale i přívalem srážek. Je běžné, že v teplých měsících roku je ve městech vyšší teplota než v okolní krajině, což souvisí zejména s velkým množstvím zpevněných ploch i fasád. Ty v horkých dnech zadržují teplo a vydávají ho i po setmění. Povrchové teploty ploch ve městech pak mohou dosahovat i 70 °C. Fenomén přehřívání a sucha se ale netýká jen velkých měst. Mohou jím trpět například i vybetonovaná centra malých obcí, kde chybí zeleň, nebo obce obklopené holými poli rozpalujícími se po sklizni.

Řešení existuje: práce se zelení a dešťovou vodou

„V souvislosti s klimatickou změnou se předpokládá, že se bude přehřívání, sucho i lijáky projevovat častěji a intenzivněji. Neznamená to ale, že jsme v tomto ohledu bezmocní. Už v současné chvíli můžeme pracovat na tom, jak tyto problémy do budoucna mírnit,“ říká Martin Ander z Nadace Partnerství, která problematiku přehřívání měst řeší v projektu LIFE Tree Check. I z tohoto důvodu mnohá města zpracovávají své adaptační strategie a adaptační plány, které konkrétními kroky přispějí ke zvýšení jejich odolnosti vůči klimatickým jevům. Soustředí se v nich především na rozšíření a doplnění zeleně i vodních prvků.

Proč právě zeleň a voda? Protože v horkých dnech díky přirozenému výparu ochlazují své okolí. Například dospělá bříza dokáže za den odpařit přibližně 70 litrů vody a v tropických dnech to může být až 400 litrů. Rozdíly jsou mezi jednotlivými druhy stromů, záleží také na jejich stáří, velikosti koruny i listové plochy. Zjistit, jak konkrétní strom ochlazuje, může pomoci například nová mobilní aplikace Tree Check, která je zdarma ke stažení na [Google Play](#) či [App Store](#). Po vyfocení stromu rozpozná, o jaký druh stromu se jedná, změří jeho obvod kmene, určí charakteristické znaky. Následně pak vypočítá, kolik tento strom v létě vypaří vody, či jak velký stín svou listovou plochou poskytuje.

Díky vhodnému umístění stromů, alejí či parků tak můžeme ovlivňovat teplotu v okolí domu, v ulici či celém městském bloku. V boji proti suchu a přehřívání však nesmíme opomenout také zasakování a zadržování dešťové vody, která se pak v horkých dnech postupně

odpařuje. Tam, kde je to možné, nahradíme asfalt a beton propustnými či polopropustnými povrchy – například zatravnovací dlažbou či štěrkovými trávníky. Dešťovou vodu zadržujeme pomocí zasakovacích pásů, dešťových záhonů, průlehů či sběrných jezírek. Velkou službu udělá i přerušovaný obrubník, který správným spádováním pomůže odvést dešťovou vodu do rozsáhlejší travnaté plochy a z hlediska stavby nepřinese žádné vícenáklady.

Do boje proti přehřívání měst se mohou zapojit i sami obyvatelé

Efektivní plánování a rozvoj adaptačních opatření na změnu klimatu vyžaduje nejen zapojení státu a obcí. Stranou by neměl zůstat ani soukromý sektor, spolky, školy či široká veřejnost, která tímto způsobem sama může zlepšit svou kvalitu života a zdraví. Letní vlny veder s sebou totiž přináší nemalá zdravotní rizika, která ohrožují zejména dlouhodobě nemocné (diabetici, kardiaci), seniory a děti.

„Své bydlení můžeme postavit či upravit tak, aby se v horkých dnech nepřehřívalo. Natřeme fasádu a střechu světlou barvou, která odráží větší množství slunečního záření zpět do okolí. Okolí domu osázejme zelení, využijme popínavé rostliny nebo dokonce zelenou střechu. Důležité je také stínit zvnějšku s využitím venkovních žaluzií, okenic, pergol či markýz, nebo větrat v brzkých ranních a večerních hodinách,“ dodává Martin Ander a odkazuje na sadu doporučení pro veřejnost, které jsou volně ke stažení na www.lifetreecheck.eu.